

RĪGAS DOME
PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojums

Pilnveidotā redakcija

3. pielikums

Augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitāte

Pasūtītājs: RĪGAS DOME
PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Izpildītāji: SIA „GRUPA 93”,
SIA „NAMS”

Rīga, 2017. gads

Lokālpilnvarojuma teritorijas reljefs, ģeoloģiskie, hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi

Skanstes apkaimes teritorijas reljefs ir līdzens. Virsmas augstums ir vidēji no 1.5 m ZR daļa līdz aptuveni 3m vjl.. Teritorija ietilpst Daugavas ielejas ģeomorfoloģiskajā mikrorajonā ar aluviālajiem nogulumiem un dūņām. Ģeoloģisko griezumā līdz aptuveni 35,0 m dziļumam no zemes virsmas veido kvartāra nogulumi - virskārtā tehnogēnie nogulumi (uzbērtas un pārraktas gruntis), zem tiem – palienes un deltu aluviālie nogulumi. Tehnogēnos nogulumus pārsvarā veido vidējgraudaina, dažādi graudaina brūngani dzeltena smilts ar lielāku vai mazāku būvgružu un koksnes atlieku piejaukumu. Tehnogēnu nogulumu slāņa biezums ir mainīgs -no 0,4 līdz 2,5 metriem. Aluviālos palienes un deltu nogulumus veido pelēka smalkgraudaina līdz vidējgraudaina smilts ar lielāku vai mazāku organisko vielu piejaukumu, raksturīga mālaina vai smilšaina sapropeļa, dūņu, pelēkas mālsmilts gruntis slāņu mija.

Zem kvartāra nogulumu segas atrodas Augšdevona Amatas svītas vāji cementēti smilšakmeņi un mālainie ieži, kā Amatas svītu pārsedzošie Pļaviņu svītas dolomīti un mergeli iegul zem kvartāra slāņa.¹

Hidroģeoloģiskos apstākļus nosaka teritorijas un tās apkārtnes līdzenais reljefs, novadgrāvji, ģeoloģisko griezumā veidojošās smilšainās gruntis. Gruntsūdeņu līmenis teritorijā ir augsts un atrodas 0,15 līdz 1,05 m dziļumā no zemes virsmas. Intensīvu lietus gāzu un sniega kušanas laikā teritorija zemākajās vietās applūst. Gruntsūdens plūsma pārsvarā ir orientēta ziemeļrietumu virzienā, t.i. virzienā uz Daugavas lejteci.

No inženierģeoloģisko apstākļu viedokļa teritorijas apstākļi klasificējami kā sarežģīti un būvniecībai nelabvēlīgi. To nosaka gan augstais gruntsūdeņu līmenis, gan arī vājas nestspējas gruntis kvartāra nogulumu sastāvā, ko pamatā veido smilšu slāņi, kas mijas organiski-minerālo dūņu slāņiem.²

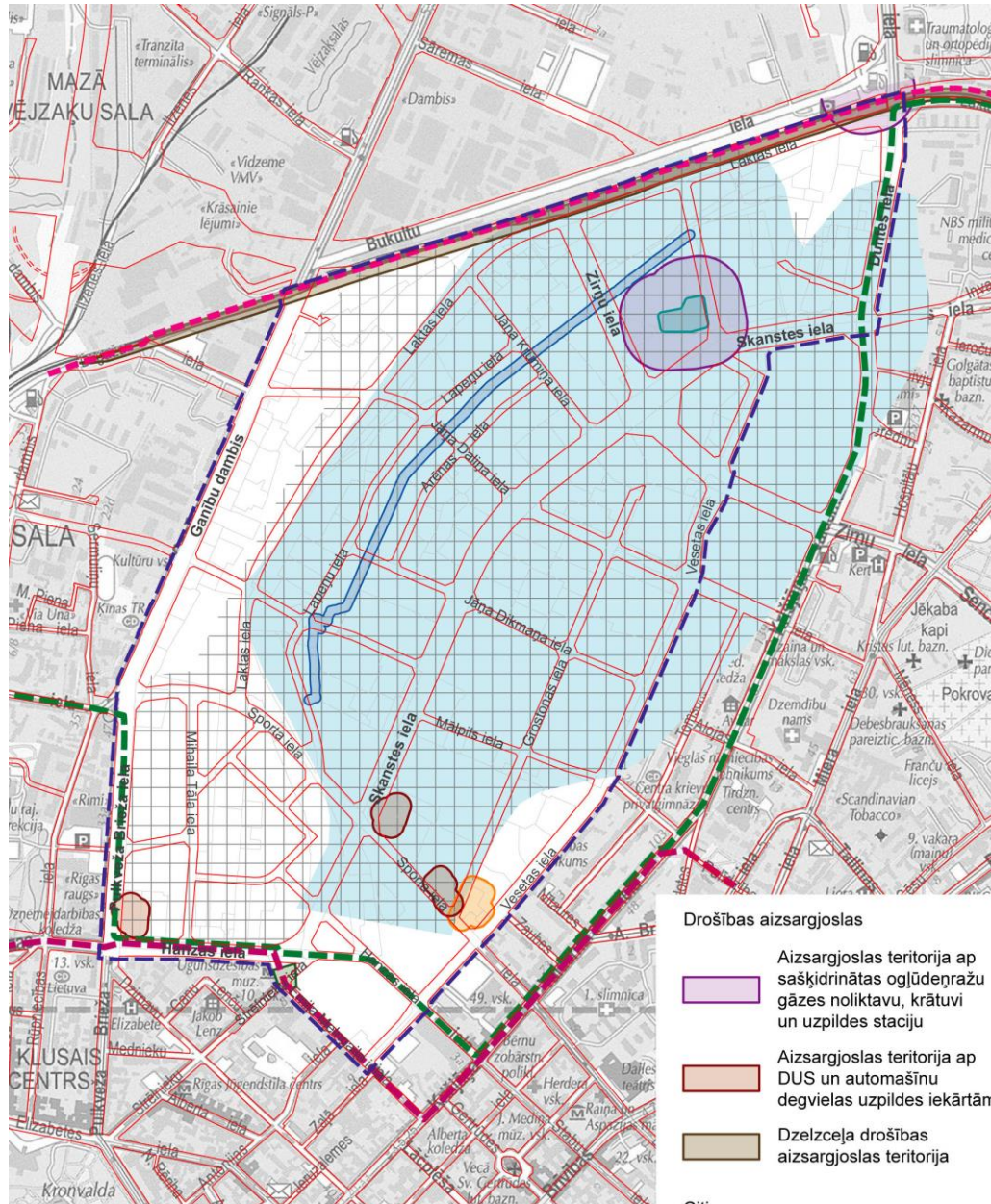
Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grafiskajai daļai, lokālpilnvarojuma teritorijas lielākajā daļā ir jāveic inženiertehniskā sagatavošana. Lokālpilnvarojuma teritorijas dominējošā daļā ir nosusināmas teritorijas, kā arī lielākā daļa teritorijas ir pieskaitāmā pie nosusināmām teritorijām. Lokālpilnvarojuma teritorijas inženierģeoloģisko izpēti, inženiertehniskās sagatavošanas pasākumu veikšanas nepieciešamības izvērtēšanu lokālpilnvarojuma teritorijas grunts nestspējas, hidroģeoloģisko un citu apstākļu uzlabošanai un apbūves izvietojanas vajadzībām nosaka Lielrīgas reģionālās vides pārvalde³.

¹ Pārskats par augsnes, grunts un gruntsūdeņu piesārņojuma izpēti (Rīgā, teritorijā starp ganību dambi, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām). Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra. Rīga, 2007.g.

² Skanste. Apkaimju ekonomiski-ģeogrāfiskais apraksts I daļa. Apkaimju attīstības apakšprojekts. RD Pilsētas attīstības departaments, SIA „Metrum”. Rīga, 2007.

³ Lielrīgas reģionālā vides pārvalde. 25.07.2013. Vēstule Nr. 4.5-7/3343

1.attēls. Teritorijas izmantošanas aprobežojumi

Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas

- - - UNESCO Pasaules mantojuma vietas Nr.852 „Rīgas vēsturiskais centrs” robeža
- - - UNESCO Pasaules mantojuma vietas Nr.852 „Rīgas vēsturiskais centrs” aizsardzības zonas robeža
- - - Valsts nozīmes pilsēt-būvniecības pieminekļa teritorijas/aizsargjoslas robeža

Ekspluatācijas aizsargjoslas

- - - Ielu sarkanā līnija
- Dzelzceļa ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija
- Aizsargjoslas teritorija ap valsts aizsardzības objektu
- Aizsargjoslas teritorija ap automobiļu gāzes uzpildes staciju
- Aizsargjoslas teritorija ap meliorācijas būvi

Drošības aizsargjoslas

- Aizsargjoslas teritorija ap sašķidrinātas ogļdeņražu gāzes noliktavu, krātuvi un uzpildes staciju
- Aizsargjoslas teritorija ap DUS un automašīnu degvielas uzpildes iekārtām
- Dzelzceļa drošības aizsargjoslas teritorija

Citi

- Iespējamā bijušās kapsētas vieta
- Teritorijas, kurā jāveic inženiertehniskā teritorijas sagatavošana
- Nosusināmās teritorijas
- - - Lokālplānojuma teritorijas robeža

0 150 300 m

grupa93

Pamatnei izmantota SIA „Karšu izdevniecība Jāņa Sēta” karte

Augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitāte

Piesārņotās vietas

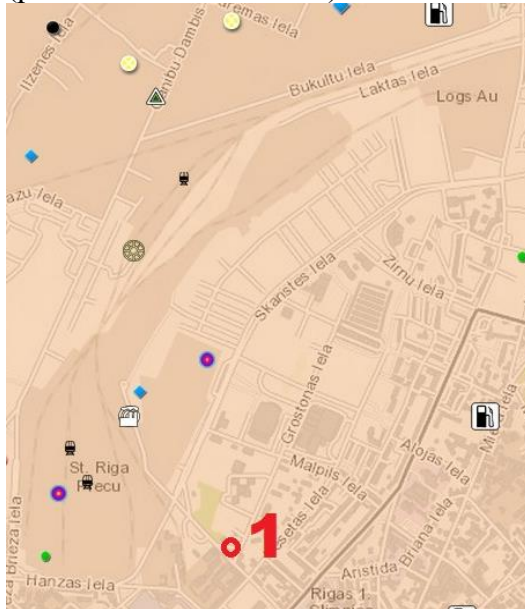
Balstoties uz informāciju, pieejamu Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzē „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” tika identificētas šādas Lokālplānojuma teritorijā esošas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas:

Piesārņota vieta:

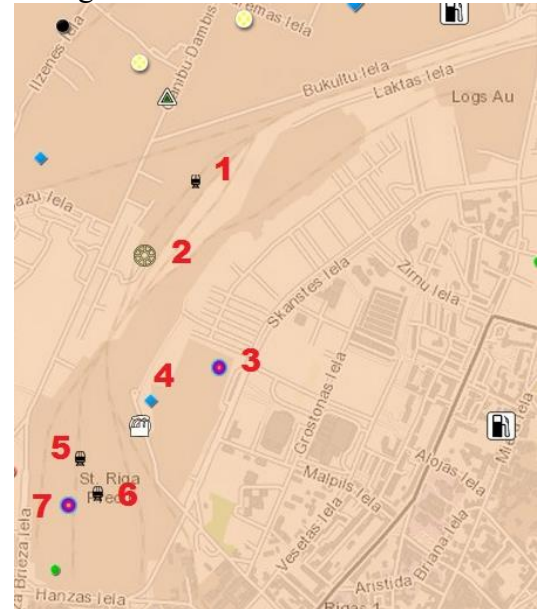
1. PVAS „Latvijas nafta”(automobiļu degvielas mazumtirdzniecība). Piesārņotās teritorijas platība – 1 800 m², piesārņojuma dziļums – 2-2.5 m. Adrese: Sporta iela 9. Reģ. Nr. 01944/662

Potenciāli piesārņotas vietas:

1. Latvijas Dzelzceļš bijušais vagonu depo Rīga. Adrese: Ganību dambis 20. Reģ. Nr.: 01964/3708.
2. SIA „Aktivia” (naftas produktu savākšana, pārvadāšana). Adrese: Ganību dambis 16 G. Reģ. Nr.: 01964/3705.
3. Autotransporta bataljons, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts (bij. Drošības komitejas autobāze). Adrese: Skanstes iela 8. Reģ. Nr.: 01944/1725.
4. SIA „HC Betons” (betona ražošana, B kategorijas uzņēmums). Skanstes iela 4. Reģ. Nr.: 01944/4292
5. Stacija „Rīga Preču” (sāls noliktavas). Adrese: Hanzas iela b/n. Reģ. Nr.: 01964/3783
6. Stacija „Rīga Preču” SIA „Evels” (cisternas, tvertņu tīrīšana, mazgāšana). Adrese: Hanzas iela 14 D/2. Reģ. Nr. 01964/3707
7. Bijusi PSRS armijas teritorija – naftas produktu glabātuve stacijā „Rīga – Preču” (pašreiz netiek izmantota). Adrese: Hanzas iela 14 D. Reģ. Nr.: 01964/3706.

2.attēls. Piesārņotā vieta Lokālplānojuma teritorijā

3.attēls. Potenciāli piesārņotās vietas Lokālplānojuma teritorijā

(Avots: Latvijas piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu karte, LVĢMC, 2013.)

Detalizētākā informācija par augsnes, grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu ir pieejama teritorijai starp Pulkveža Brieža, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām. 2007. g. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras veiktās izpētes rezultātā tika konstatēta paaugstināta smago metālu koncentrācija augsnē un gruntī, pārsniedzot MKN 804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” smilts augsnēm noteikto piesardzības robežlielumu B, savukārt kritisko robežlielumu C pārsniedz naftas produktu ogļūdeņražu indekss un poliaromātisko ogļūdeņražu koncentrācija. Kritiskais robežlielums C norādu uz augsnes un grunts funkcionālo īpašību nopietnu traucējumu vai tiešu cilvēka veselību un vides apdraudējumu. Ņemot vērā, to, ka lokālpilnplānojuma teritorijā atrodas vairāki potenciāli piesārņoti objekti, var pieļaut, ka augsne un grunts ir piesārņoti arī citās vietās.

Detalizētā gruntsūdens kvalitātes raksturojuma iegūšanai lokālpilnplānojuma teritorijai nepieciešama gruntsūdens kvalitātes analīžu rezultātu veikšana. Pašreiz pieejami dati, kas raksturo situāciju teritorijā starp Pulkveža Brieža, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām (2007. g. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras veiktais pētījums) liecina par MKN 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” pazemes ūdeņiem definēto mērķlielumu un robežlielumu pārsniegšanu dažiem rādītājiem.

Lokālpilnplānojuma teritorija ietilpst Daugavas upes baseinā. Atbilstoši Daugavas upju baseina apsaimniekošanas plānā 2010-2015. gadam⁴ sniegtam Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos (turpmāk – PŪO), lokālpilnplānojuma teritorijas lielākā daļa ietilpst pazemes ūdens objektā Q, kas apvieno ūdensapgādei intensīvi izmantotos līdz 50 m biezus kvartāra nogulumu ūdeņus no zemes virsmas līdz ūdens vāji caurlaidīgiem nogulumiem, kuri atdala šos nogulumus no zemāk iegulošā Arukilas – Amatas ūdens horizontu kompleksa PŪO D4. PŪO Q tiek izmantoti Rīgas apgādei ar dzeramo ūdeni. Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte lokālpilnplānojuma teritorijā, tāpat, kā visā Rīgas pilsētas teritorijā, ir slikta, ko nosaka ūdens ieguves izraisītā hlorīdu un sulfātu palielināšanās artēziskajos ūdeņos. Lokālpilnplānojuma teritorija ietilpst artēzisko ūdeņu augšupejošās plūsmas apgabālā, kas nosaka pazemes saldūdeņu piesārņojuma zemu risku. Savukārt kvantitatīvais pazemes ūdeņu stāvoklis ir labs.

Lokālpilnplānojuma teritorijas izstrādes laikā nav pieejama pietiekama informācija par visu teritoriju, kas ļautu veikt secinājumus par piesārņoto vietu sanācijas nepieciešamību. Kā jau tika minēts iepriekš, 2007. g. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas veiktās augsnes, grunts un gruntsūdeņu izpētes teritorijai starp Pulkveža Brieža, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām rezultāti norādu uz piesārņojuma kritiskā robežlieluma C pārsniegšanu (sk. 5. att.). MKN 804 nosaka nepieciešamību pēc piesārņotās vietas sanācijas, ja piesārņojuma līmenis pārsniedz kritisko robežlielumu C.

⁴ Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010-2015. gadam. 2009. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

2.attēls. Augsnis un gruntsūdeņu piesārņojuma areāli teritorijā starp Pulkveža Brieža, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām (fragments)
 (Avots: Detālplānojums teritorijai starp Pulkveža Brieža, Hanzas, Skanstes un Sporta ielām. Paskaidrojuma raksts. SIA „Grupa 93”, 2010)

Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes nosacījumi Skanstes apkaimes lokālplānojuma izstrādei⁵ nosaka nepieciešamību veikt teritorijas izpēti, nepieciešamības gadījumā izstrādājot sanācijas pasākumus atbilstoši likuma „Par piesārņojumu” 36., 37. un 38. pantam un Rīgas domes saistošo noteikumu Nr. 34. „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 15. punktam (nosaka, ka būvniecība piesārņotā vai potenciāli piesārņotā teritorijā, kas ir reģistrēta LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā, un kas rada vai var radīt draudus cilvēku veselībai vai videi, bet nav pietiekamas informācijas šo draudu novērtēšanai, pieļaujama tikai pēc tas izpētes, kas tiek veikta atbilstoši likumā „Par piesārņojumu” noteiktajā kārtībā (ierobežojums neattiecas uz īslaicīgas lietošanas būvēm, kuru izvietošana nepieciešama teritorijas sanācijai un rekultivācijai) un 16. punktam (nosaka, ka būvniecība piesārņotā teritorijā iespējama tikai pēc attiecīgās teritorijas sanācijas, ievērojot normatīvos aktos noteiktās prasības, kā arī izbūvējot centralizētas inženierkomunikācijas).

Ņemot vērā to, ka lokālplānojuma teritorijā atrodas viena piesārņota vieta un septiņas potenciāli piesārņotas vietas, teritorijai šīs atskaites sagatavošanas laikā tiek veikta augsnes, grunts un gruntsūdeņu piesārņojuma izpēte (atsevišķs RD Pilsētas attīstības departamenta pasūtījums). Pētījuma rezultāti tiks izvērtēti un integrēti lokālplānojumā un izmantoti lokālplānojuma risinājumu izstrādē (II etaps).

⁵ Rīgas domes Mājokļu un vides departaments. 01.08.2013. Vēstule Nr. DMV-13-2343-nd